

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOSMANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Din multele mizerii.

(=) Se știe de toată lumea, că învățământul religios, care nu este decât un soi de predicare a cuvântului dumnezeesc acomodat capacității copiilor, ține de competența exclusivă a autorității bisericești. Și aceasta nu numai în școlile confesionale, ci și în acele ale statului, nu numai în alte țări, ci, până bine de curând, . . . chiar și la noi.

Legea era, că fiecare autoritate bisericească se îngrijea, în cadrele generale ale învățământului normat după prevederile regulamentelor unitare ale statului, după bunul său plac de instruirea și educarea religioasă a copiilor de școală, cari îi aparțineau. Ea întocmea planurile de studii, ea determina practicile religioase cari trebuiau să fie introduse, ea designa persoanele cari aveau să provadă acest învățământ, și tot ea făcea și controlul ce i-se părea necesar. Și cum această operă bisericească, menită a infiltra în sufletul plâpând de copil respectul de lege, iubirea de Dumnezeu și de oameni și aceea de neam și de țară, este și o mare operă de stat, guvernele se socoteau datorate să sprijinească pe toate căile această activitate bisericească. Retribuțiile pe cari statul le acorda preoților priveau desigur și importanța lor activitate catehetică, și unde școlile erau mai multe, statul încuviința chiar sistemizarea de catedre religioase, asigurând titularilor acestora salare corăspunzătoare. Și apoi nu este doar tocmai de mult, când ministerul nostru de culte a dat o adevărată pastorală către autoritățile noastre bisericești, îndemnându-le să dea catehezei o atențiune deosebită.

Din partea ministerului cultelor această atitudine înțelegătoare continuă, pe cât știm, și astăzi. Se pare însă, că nu tot acesta e cazul și la ministerul instrucțiunii publice, în a cărui competență sunt trecute și chestiile acestui învățământ. Principial, ce-i drept, nu s'a schimbat încă nimic nici în atitudinea acestui minister — noi cel puțin nu știm nimic despre o atare schimbare —, dar în practică lucrurile au apucat pe o pantă foarte primejdioasă, care poate să ducă la o completă desorganizare a învățământului religios.

Câteva cazuri.

În cutare oraș, unde s'a înființat o nouă școală normală, directorul școlii se crede în drept să aranjeze el singur numirea persoanei care să provadă învățământul religios și când autoritatea bisericească intervine, incredințând orele respective altei persoane, directorul se supără și face fel de fel de mizerii catehetului nostru. Și dacă în cazul de mai sus, agreatul directorului era tot un membru al elevului nostru, s'a întâmplat, în schimb, într'un alt oraș, că prevederea orelor de religie gr.-catolice s'au incredințat — fără nici un aviz al Consistorului nostru — unei persoane, care sub nici un cuvânt nu putea fi tolerată în slujba aceasta.

În alt loc se împiedecă practicile religioase, cari — pentru noi cel puțin — sunt cele mai importante laturi ale acestui învățământ. Ni-se scrie bunăoară, că în cutare oraș corpul didactic a hotărât, că dela 1 Decembrie până la 31 Martie copiii de școală nu mai pot fi siliți să meargă la biserică, având profesorii dreptul ca în acest timp să-i ocupe în alte direcții. Și fiindcă hotărâri similare ni se semnalează din mai multe părți, putem lua ca singur, că instrucțiile s'au dat în acest sens din partea autorităților superioare.

Avem însă și o dovadă sigură, că aceste ingerințe nu sunt numai incidentale, ci se fac după anumit plan, la ordin mai mult. Este un ordin circular adresat revizoratelor din partea inspectoratului regional al învățământului din Cluj, care sub Nr. 7360/923 dispune următoarele:

„Avem onoare a vă pune în vedere, că toate obiectele de învățământ primar se predau de învățătorii respectivi. Cu toate acestea pentru predarea religiei am fi bucuroși dacă preoții s'ar oferi să o facă, considerând aceasta între îndatoririle sarrhului de preot... În cazul, că preoții pe motivul că nu sunt plătiți deosebit, nu vor consimți să predea elevilor cunoștințele de religie, acestea cunoștințe vor fi predate de către învățător, călăuzindu-se de prevederile programei de studiu în vigoare. — Deci în viitor nu veți mai întocmi state de plată pentru cateheți în învățământul primar“.

Evident, acest ordin este inspirat de considerații financiare, dar a veni pe temeiul acesta — care și în sine este un mare nonsens, fiindcă desființează cu o trăsătură de peană toate catedrele de religie dela școlile primare aprobate de însași autoritatea de stat — să declari principial, că „toate obiectele de învățământ primar se predau de învățători“ și că aceștia vor trebui să fie călăuziți în propunerea religiei „de prevederile programei de studiu în vigoare“, care nu este o programă aprobată de autoritatea bisericească, ci una de stat, înseamnă a-ți bate joc de un drept al bisericilor, care derivând din dispoziție divină, nu poate fi pus în discuție din partea nici unei autorități omenești.

Or, așa nu mai merge! Organele ministerului de instrucție, cari prin atari măsuri provoacă o adevărată harababură pe terenul acesta, trebuie să revină la sentimentul respectării depline a singurei competențe în materie religioasă: autoritatea bisericească. Nime nu-i contestă dreptul că apoi dela această autoritate să poată cere ca ea să-și facă cât mai deplin datoria, dar să vină însuși cu numiri fără avizul bisericii, ori să impună predarea religiei unor învățători de altă confesiune, este o evidentă nedreptate și ilegalitate, asupra căreia nu credem că e nevoie să insistăm mai mult.

Dar va avea oare acest minister înțelegerea cuvenită pentru a reveni în această chestiune la calea cea bună?

Se va vedea!

Încă ceva în legătură cu „scandalul dela Cluj“. Aflând, că cele scrise de noi în numărul ultim referitor la cele petrecute cu prilejul congresului presei din Cluj, ar fi cam nemulțumit pe unii dintre cititorii noștri, ținem să mai adaugem în cauză următoarele.

Suntem împotriva manifestațiilor de natura celor dela Cluj mai ales pentru motivul că felul acesta de luptă se împotrivesc *legilor naturale de biologie etnică*. Este anume incontestabil, că românismul susținător de stat, a cărui covârșitoare majoritate o formează, trebuie să aibă partea sa de conducere și de superioritate în toate ramurile vieții publice. Și dacă mai sunt — și sunt încă destule — terene, în cari aportul său este în disproporție cu importanța sa etnică, trebuie să se nizuiască a ajunge la rolul ce i-se cuvine. Niciodată însă nu prin distrugere și negațiune, ci prin muncă pozitivă, care ajutată în mod absolut legal și îndreptățit prin puterea de stat, neapărat trebuie să poată avea rezultatul dorit. Că scopul se va atinge astfel mai pe încetul și poate nicicând nu în măsura care să anihileze complet, ori măcar să facă inofensive, elementele stăpânitoare de mai nainte — în cazul concret ne gândim la elementul evreu — se prea poate, dar biologia etnică nici nu pretinde aceasta. Ea cere mai curând un stimulent permanent, care provocând prin acțiunea lui reacțiunile corespunzătoare să țină energiile neamului mereu în lucrare, contribuind astfel în chip hotărâtor la sănătatea lui.

Și dacă la toate acestea mai adaugem un lucru foarte important, că vandalismele ca cel dela Cluj repugnă direct *concepției noastre creștine*, a cărei morală oprește orice păgubire nedreaptă a deaproapelui, socotim că ajunge pentru justificarea unei atitudini, pe care o găsim și românească și creștinească, două momente, pentru a căror intronare în presa acestei țări vom lupta și pe viitor din toate puterile.

Bucureștii se modernizează. Toată lumea care a petrecut cât de puțin în capitala țării noastre, știe cât de multe lucruri îi mai lipsesc acestui oraș pentruca ieșind din rândul orașelor »balcanice«, să poată sta cu cinste alături de alte capitale moderne.

Și ce credeți că preocupă mai nou mințile Consiliului comunal al capitalei? Ideea unei mai bune îngrijiri de curățenia orașului, ori a unor instalații de băi și alte aranjamente publice menite a promova igiena? Vrea doară, să ușureze circulația prin construirea câtorva luni de tramway suteran, ori alte îmbunătățiri de natura aceasta? Nu, nimic din din toate aceasta. Lipsa cea mai arzătoare este cu totul altceva: *un crematoriu*, în care să poată fi arși scumpe cece nu mai doresc să se întoarcă »în pământul din care au fost luați«. În scopul acesta s'a ales o comisie anume și aceasta ține mereu întruniri, aranjând chiar conferințe publice la »Ateneu« și bun e Domnul, dacă noul an 1924 nu va

ferici Bucureștii cu această instituție, care intră atât de puțin în obiceiurile creștinești ale neamului nostru.

...Și clerul ortodox al capitalei, care se cifrează cu sutele, se mulțumește în fața acestei mișcări abominabile, cu un anemic protest teoretic spus la »Ateneu«, în contradictoriu, de arhimandritul Scriban! — Biată țară!

Dincolo de lege.

În legătură cu cele scrise de noi în numărul ultim, referitor la atitudinea ilegală a guvernului față de școlile noastre, reproducem aici câteva șire ale dlui N. Iorga, care sub titlul de mai sus condamnă (»Neamul Românesc« din 18 Dec. c.) cu toată puterea procedurile cari trec »dincolo de lege«.

Cuvântarea, de o liniște așa de ucigătoare, pe care a ținut-o în Camera d. Istrate Micescu, care e ceva mai mult decât un foarte erudit avocat și un vorbitor de mare talent, a putut convinge pe oricine despre *desavantajile regimelor dincolo de lege*.

Poți avea cele mai bune intenții, poți aduce oricâtă destoinicie și experiență, poți avea legături oricât de multe, *nu ți-e îngăduit să lași singura cale care ți-e deschisă înaintea și pe care omul în adevăr cuminte poate ajunge orice scop bun: calea legii*.

Altfel, e de ajuns să falsifici un singur resort pentru ca toate celelalte să urmeze, într'o adevărată debandandă morală. Abusul are întotdeauna o familie numeroasă, pe care n'o mai poate stăpâni. Și e de ajuns ca un organ administrativ să fie încadrat într'o alcătuire ilegală, pentruca, simțind aceasta, el însuși să-și facă lege din propriul său bun plac.

Așa s'a întâmplat cu trista noastră operă de reformă agrară la a cărei compromitere, poate iremediabilă, au colaborat, în câmpul deschis al ilegalității fără margini, tot ce societatea noastră, în deosebitele ei strate și categorii, are mai imoral, mai lacom și mai samavolnic.

Să revenim la legi, cum sunt. Apoi să facem altele mai bune. Până atunci nimic serios nu se va putea face în România.

N. Iorga.

O scrisoare papală.

Ca răspuns la adresa omagială trimisă de corul episcopesc din ultima sa conferență Papei Pius al XI-lea, pâr. mitropolit Vasile a primit de curând următoarea scrisoare semnată de sf. Părinte:

Venerabili Frați, salute și binecuvântare apostolică!

Foarte plăcută ne-a fost scrisoarea, pe care ne-ați trimis-o dăunând din întrunirea Voastră anuală, căci am văzut din ea nu numai deosebitul vostru devotament față de vicarul lui Hristos, ci și grija Voastră pastorală întru a face tot binele diecezelor Voastre. Vă aducem deci cuvinte laude, îndeosebi pentru râvna, cu care — după cum scrieți — Vă năzuți, împreună cu Nunțiul nostru apostolic, să susțineți și să apărați drepturile sfinte ale bisericii. Nu încetați dreptaceea să țineți pururea seamă de împrejurări, inculcând înainte de toate cele ce contribuie la promovarea credinței și la nutrirea pietății creștine. Din partea Noastră, fiind siguri, că Veneratul Cler și feluritele societăți ale credincioșilor vor ști să răspundă silițelor Voastre, Ne rugăm din tot sufletul, ca cele hotărâte de Voi cu înțelepciune, să le puteți trece, cu ajutorul lui Dumnezeu, cât mai cu fruct în practica vieții. Iar ca garanță a darurilor cerești și ca dovadă a bunăvoinței Noastre servească binecuvântarea apostolică, pe care cu cea mai mare plăcere V'o împărțăm Voad, Venerabili Frați, precum și întregii turme încredințate unui fiecăruia dintre Voi.

Dat, în Roma la Sf. Petru în ziua 14 a lunii Noemvrie 1923, anul al doilea al Pontificatului Nostru.

PIUS PP. XI.

Cereți pretutindenea „UNIREA“

Foiața „Unirii“.

Din preajma Vaticanului.

— Discursul regelui Spaniei în fața Papei. — Orientul la sf. Părinte. —

În 19 Noemvrie c. Suveranii Spaniei au vizitat Roma, care luxuos înarborată cu drapele, covoare și flamuri, le-a făcut, în mijlocul unui entuziasm extraordinar, o primire neasămănat mai impozantă, de cum a fost mai în primăvară cea a regelui Angliei. Indată după sosire, MM. Lor au mers între cordoane militare și între ovațiunile mulțimei, la Vatican, unde regele Alfons al XIII-lea a depus la picioarele Papei Pius omagiile Spaniei. Din acest discurs reținem următoarele:

— Mândru de a avea fericirea să port cel mai scump, cel mai mareș, cel mai sublim titlu pe care-l poate avea un domnitor pământesc: titlul de »catolic«, vin Preasfinte Părinte, însoțit de Regina, pentru a Vă prezenta cele mai sincere sentimente de adânc devotament fiesc, la cari prin o intimă unire se alătură omagiile curate ale familiei mele, ale guvernului meu și ale întreg poporului meu din frumoasa Spanie catolică.

Momentul mistic și solemn, în care mă aflu, stând în fața vicarului pământesc al lui Dumnezeu, mă emoționează atât de mult încât nu pot găsi cuvinte demne, pentru a Vă prezenta fidel călduroasa grațitudine a catolicității noastre devotate.

Să vorbească însă în locul meu istoria Spaniei, făurită și umbrită la poala Crucii lui Hristos; vorbească bălăile gigantice, purtate veacuri întregi contra Islamului, ce amenința cu

barbarie Europa; vorbească cruciatele orientale, în cari Spania și-a luat partea de leu, unind la Lepanto-ul glorios drapelul pontifical cu drapelul spaniol contra furibundeii semilune, ce amenința să transforme Mediterana într'un lac musulman!

Vorbească întreg trecutul nostru! Vorbească martirii cu sângele lor; misionarii noștri din pustiurile Africei și ale Americii imense; vorbească figuri, ca sf. Ignațiu de Loyola, sf. Francis Xaveriu, sf. Terezia de Isus; și în fine vorbească prezentul nostru: poporul spaniol în fiii căruia inimile bat pentru Biserică și pentru Papa; vorbească instituțiile, universitățile și societățile noastre; vorbească armata spaniolă, în care fiecare soldat este nu numai spaniol, ci și papal!

Istoria Spaniei e istorie bisericească, cu pagini eterne, culese în aur, în care fiecare rând e binecuvântat de sânge vărsat pentru drepturile Religiei, ale Papismului și ale Bisericii. Și chiar pentru aceasta, stând la picioarele Voastre, Vă implor, Preasfinte Părinte, binecuvântarea Voastră părințească asupra Spaniei, a familiei regale și a armatei mele. — Vă promit, totodată, în mod solemn și în fața lumii întregi, că dacă într'o zi interesele Bisericii catolice ar pretinde și mai mari sacrificii, noi, Spaniolii — credincioși neclintiți ai tradițiilor părintești — ne vom ști face fără ezitare datoria; iar dacă necesitățile ar cere chiar o nouă cruciată contra inimicilor sfintei noastre credințe, întreaga mea armată, întreagă Spania cu regele ei în frunte Vă stă la picioare, să dispuneți de ea. Găta de a Vă executa toate ordinele preainalte, niciodată nu vom deserta dela locul de onoare de care ne-o învrednicit Providența. Pentru triumful și gloria Crucii, pentru victoria drapelului Credinței, vom duce la izbândă steagul păcii, al justiției, al civilizației și al progresului...

Acesta e pe scurt cuprinsul aceluia discurs

Revistă bisericească.

Cel mai nou număr al revistei populare catolice „Viața“ din Hălăucești anunță, că a reușit să-și cumpere o *tipografie proprie*, care va sta exclusiv în serviciul presei bune. Este un moment foarte îmbucurător, pentru care frații franciscani dela numita revistă merită toată lauda. — Ii felicităm din tot sufletul!

În *alocația consistorială* dela 20 Decembrie c., asupra căreia poate să mai revenim, Papa constată cu multă durere, că încă tot nu este pace între popoare, ocupându-se mai pe larg de intervențiile făcute de sf. Scaun în litigiul franco-german, cari n'au rămas fără orice rezultate. Ca momente îmbucurătoare, sf. Părinte amintește vizita Suveranilor Spaniei, arătând de încheiere, că are mare nădejde în pacificarea definitivă a Irlandei.

Ca un nou moment al activității misionare a bisericii noastre însemnăm *misiunile populare din Abafaia* (arhidieceză), ținute de pâr. Dr. I. Coltor în zilele de 22—5 Decembrie c. Adevărat praznic, misiunile acestea vor rămânea multă vreme neuitate pentru credincioșii noștri de acolo.

Cu prilejul sfințirii recente a unei biserici românești din Sofia, făcute de episcopul Puiu dela Hotinul Basarabiei au avut loc acolo *mari pupăciuni panortodoxe*. Ortodoxismul român a slujit împreună cu mitropolitul bulgar, pecetluind astfel, peste veleitățile de ridicol antagonism etnic, frăția ortodoxă bulgaro-română. Și pentru ce nu? Când, după părerea dlui Iorga („N. Rom.“ din 25 Dec. c.) „putem fi siguri de un lucru: la cel dintâiu conflict european — trupele bulgărești vor porni din nou către Dunăre, doritoare de a revedea Bucureștii“. — „Telegraful“ Sibiiului poate deci să se bucure.

regal, cași care de mult nu s'a ținut în fața Papei. Iată, câteva din vorbele adânc simțite și bine cumpănite ale unui domnitor, care e mândru și fericit, că se poate numi catolic! Iată declarațiile făcute deschis și pe față ale unui cap încoronat, responsabil de fiecare silabă oficial exprimată, despre biserica și religiunea catolică: *această atmosferă dulce a gîntei latine*.

Nu e nevoie a nota, că vorbele Regelui Alfonso au găsit echou armonios în întreagă opinia publică spaniolă, unde toată presa a aplaudat cu putere discursul regal, trimițându-i se din toate părțile telegrame de aderență la cele spuse în fața Papei. Ovațiunile entuziaste ce li-s'au făcut apoi, în turneul din Italia de asemenea au fost animate de discursul »magnific«, cum i-au zis Italianii, al Regelui catolic

Aniversara tricentenară a sfântului Iosafat, martirul Orientului, s'a prăznuit la Roma în cadrele unor solemnități de mari proporții, cari și-au ajuns culmea în 18 Nov. c. când la catedrala »Chiesa di Gesù«, în prezența alor 12 Cardinali și a unei asistențe imense, s'a săvârșit un pontificat solemn, de ritul bizantin, cântat în limba română, greacă și slavă, cu care ocaziune cardinalul-primat al Poloniei, Kakowsky, a ținut un plastic panegiric asupra Apostolului Martir.

Din prilejul acestui tricentinar, sf. Părinte Papa Piu XI-lea a primit la 6 Decembrie în audiență solemnă pe toți orientalii aflători în Roma, în frunte cu Patriarhii din Antiochia și Cilicia Armenilor și mai mulți episcopi și mitropoliți. După ce Cardinalul I. Tacci, Secretarul Congregației »Pro Ecclesia Orientali« a prezentat ur-

Apă ultimele informații, guvernul sârb nu a încuviințat înființarea unui vicariat românesc la Vârșeț, pe motiv că *Iugoslavia nu poate admite sub nici o formă întinderea autonomiei bisericii române între granițele ei*. Și fiindcă în atari împrejurări România încă nu va tolera un episcop sârb la Timișoara, guvernul iugoslav mai preferă să-l mute pe acesta pe teritoriu propriu, la Chichinda-mare, decât să onoreze punctul de vedere român. — Așa se salvează prin ortodoxismul „național” interesele românești ale fraților noștri din Iugoslavia!

Clerul ortodox al eparhiei de Iași a făcut nouă intervenții pentru înființarea unei facultăți de teologie în vechea capitală a Moldovei. În caz că cererea sprijinită și de sf. Sinod va fi admisă, noua facultate va fi instalată în palatul ocupat acum de seminarul Veniarum Costachi — În legătură ne gândim la nișcarea noastră pentru o facultate de teologie catolică în țară, reamintindu-ne cu durere ce se spune în Scriptură despre „fiii în-nericului” și „fiii luminei”.

Știri mărunte.

Personale. Sâmbăta trecută p. mitropolit VASILE a plecat la Cluj pentru a-și vedea de sănătate. Se va întorce de acolo abia în preajma sărbătorilor.

— P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. Gavril Filimon de adm. parohial la Galda de sus.

Cardinalii noi, creați și publicați în Consistoriul secret din 20 Decembrie, sunt — după cum am mai scris — Everist Lucidi și Aurel Galli, ridicați la această demnitate din sinul clerului gremial al Romei. Ambii sunt italieni născuți în același an, 1866. Cel dintâiu a avut cele mai teliurite slujbe în Curia romană, bucurându-se de încrederea deosebită a ultimilor patru Papi. În timpul din urmă a colaborat

la codificarea noului Corpus Iuris, fiind mai apoi membru în Comisiunea pentru interpretarea acestuia. Deși consultor la o întreagă serie de Congregații, Mgr. Lucidi găsea totdeauna vreme pentru a se ocupa și de chestiuni pastorale, cari îi făceau multă bucurie. Cam în aceleași cadre a muncit și Mgr. Galli, distingându-se cu deosebire prin cunoștințele sale de limbă latină, din care și-a făcut o adevărată specialitate. Ca atare a fost însărcinat cu lucrări foarte însemnate făcute în această limbă, ajungând mai pe urmă chiar secretarul brevelor către principii.

Distincție papală. Cu bucurie aflăm din Oradea-mare, că sf. Părinte al Romei a decorat, la propunerea Preasfințitului episcop Valeriu, cu ordul sf. Gregoriu marele și pe d. Dr. Demetriu Kiss, senator și președinte al baroului advocațional din Oradea.

Locale. După exercițiile spirituale ținute de curând la Seminarul teologic se urmează acum *mărturisirile și cuminecările de sărbători* ale elevilor celorlalte institute de învățământ, pregătind sufletele pentru Nașterea Domnului.

— Șezătoriile atât de instructive dela societatea meserieșilor se urmează într-una. Duminica trecută a vorbit tot Dr. Ioan Sâmpăleanu, iar mâine va vorbi Dr. Zaharia Boila.

Premiile literare ale societății scriitorilor români, cari urmează să fie împărțite la sfârșitul lunii Ianuarie 1924, sunt următoarele: 1. Premiul »Brătescu-Voinești« (20,000 Lei) pentru o opera literară, proză sau versuri. 2. Premiul »C. A. Rosetti« (20,000 Lei) pentru cel mai bun roman tipărit în cursul anului. 3. Premiul »C. Sfetea« (10,000 Lei) pentru cea mai bună descripție literară a României mari. 4. Premiul »Radu Voinea« (10,000 Lei) pentru cel mai bun volum literar al anului. 5. Premiul S. S. R. (6000 Lei) de poezie. 6. Premiul S. S. R. (4000 Lei) de proză. 7. Premiul »S. Beavenisti« (2000 Lei) pentru versuri sau proză și 8. Premiul »R. D. Rosetti« (2000 Lei) pentru cea mai bună poezie tipărită în cursul anului. — Primele trei premii se vor da de comisiuni speciale, iar celelalte de S. S. R.

mașului sf. Petru omagiile filiale ale celor prezenți și ale celor pe cari îi reprezintă sf. Părinte a binevoit a răspunde prin un grandios discurs, din care dăm următoarele părți mai însemnate:

Intr'adevăr, a spus sf. Părinte, e o mare mângâiere pentru Noi de a ne găsi în mijlocul vostru... vigoroși cooperatori ai unei opere mari și sfinte, a unei opere, care rechiamă spiritului viziunii de un atât de mare trecut și care deschide orizonturi atât de frumoase și nădejdi atât de mângâitoare; de a Ne vedea cu voi, tineri, veniți aici în cetatea sfântă — cetate, care atât de nimerit a fost numită patria fiecărui suflet catolic — și de a vă putea spune, o iubite fii, ce loc ocupați voi în inima Noastră: voi și patriile voastre, voi și familiile voastre, rudeniile voastre și toți ai voștri.

Când vă veți întoarce la ai voștri, la regiunile și vetrele voastre, spuneti, iar când vați să scrieți din depărtare la scumpii cei de departe, pe cari i-ați lăsat acasă, scrieți-le, că ați auzit de pe buzele Papei, și că cu ochii voștri ați cetit în inima Lui: că Tatăl vă iubește, pe toți, că îi poartă în inima Lui și, că și atunci, când nu va mai avea puteri, va face totdeauna ceea ce a făcut în trecut și ce face acum: se va ruga pentru ei.

Spuneți și scrieți, că binecuvântându-vă pe voi și toate intențiunile voastre nobile, sfinte, am dorit, să binecuvântăm pe toți — pe toți și pe singulari, instituțiunile și persoanele cu toate intențiunile lor virtuozose —; da, pe toți, fără a exclude pe aceea, cari se numesc și se fac a fi numiți cu cuvântul rece, respingător de »disidenți«. Spuneți-le și le scrieți, că nu i-am exclus precum nu-i vom exclude, nici din rugăciunile Noastre. Mai mult: spuneți-le, că rezervăm pentru ei în rugăciunile Noastre un loc de particulară bunăvoință, chiar în proporție inversă cu

distanța în care s'au ținut și se țin departe de Noi.

Vă binecuvântăm și îi binecuvântăm; și ne rugăm, ca Binecuvântarea Noastră, să pătrundă până la intercesiunea marelui Apostol și Martir al Orientului — a cărui memorie o prăznuim — și ca sf. Martir să ne obțină tuturor — dar mai ales Nouă, care avem cea mai mare și cea mai formidabilă răspundere — grația, de a Ne da sângele, și vieța, dacă Dumnezeu Ne-ar face această mare onoare și grație, pentru a coopera în vre-un mod la împlinirea marelui suspin al Inimei Sale: *Fiat unum ovile et unus Pastor*; suspin și profecție în același timp, căci tot El a zis »fiat — va fi«; și se va face: da, se va face o turmă și un Păstor! — Spuneți pentru aceea și scrieți celor din depărtare ai voștri, că brațele și inima Părintelui sunt deschise și dornice de a strânge la pieptul său pe toți aceia, cari se vor întoarce la dragostea și la grija sa de părinte.

Scrieți-le aceste și recomandați tuturor, cu cari sunteți în corespondență sau în orice legătură, să le repete la cât mai mulți, la câți numai pot în jurul lor, până când va ajunge la toți glasul Tatălui, dorința Tatălui, Binecuvântarea Tatălui.

Acestea sunt câteva din cuvintele pline de dragoste adevărat creștinească ale sfântului Părinte, Papa Pius XI-lea, prin publicarea cărora — și numai așa fragmentar — credem a împlini o plăcută datorință față de binele obștesc. Vrem să arătăm prin aceasta »armele« noastre, cu cari ne apărăm contra loviturilor ce se dau la noi Bisericii catolice; la provocările și insultele continue vrem să opunem răspunsul Romei, insuflat de dragostea divină a Mântuitorului; iar »oaselor neodihnite« vrem să le dăm un răspuns plin de iubire și pace: răspunsul Papei.

Virgil.

O aniversară științifică. La 26 Decembrie c. s'au împlinit 25 ani de când Petru Curie și d-na Curie au prezentat Academiei de științe din Paris epocala lor descoperire a noului element numit radiu. Din prilejul acesta »Fundatiunea Curie«, patronată de universitatea din Paris a aranjat pe această zi, o ședință solemnă ținută în marele amfiteatru al Sorbonei, la care a participat toată lumea științifică a Parisului, în frunte cu președintele republicii.

† Ignat Seni, institutor pensionar în Năsăud, și președintele filialei Reuniunii învățorești »Mariana«, s'a stins la 22 Decembrie în anul 76 al vieții. Dl Seni, directorul regional al învățământului din Cluj, deplânge într'ansul pe tatăl său. — Odihnească în pace!

Pentru restanțieri.

Fiind acesta ultimul număr din acest an și mai având pe afară câteva zeci de mii Lei, rugăm de nou și cu toată insistența pe cei ce sunt în restanță cu plata abonamentului, să ne trimită sumele restante, pentru ca și noi să putem face față cheltuielilor impregnate cu scoaterea acestui organ.

Red. și adm. „Unirea“.

Telefonul „Unirii.“

P. București. Noi încă știm, că patriarhia soco-tește biserica bulgară ca schismatică și dacă acum episcopul român de Hotin a concelebrat cu mitropolitul bulgar, are dreptate d. Iorga, când zice: »Deci ori schismatici amândoi, ori Bulgaria a ieșit din schismă«. Noi socotim, că e și una și alta. Oricu alte cuvinte: Când lipsește o adevărată autoritate, face fiecare cum îl taie capul.

B. Poiană. Ne pare f. rău, dar nu mai avem manuscrisul din chestie și astfel nu mai suntem în situația de a putea da »pentru orientarea publicului și a urmașilor« din literă în literă partea referitoare la »latura materială«, care după părerea Dvoastră ar fi »partea cea mai de căpetenie a întregii chestiuni«. Și apoi mai e ceva. Pentru noi partea de căpetenie este cu totul alta. Și anume: solidaritatea întregului cler față de o chestiune care, răsămând pe votul unanim al tuturor sinoadelor noastre, nu era iertat să fie tratată din partea nimănui după bunul său plac. Căci, dacă înțelegem ca membrii clerului să poată face parte din oricare partid care nu profesază principii anticreștine, nu putem însă admite, ca în chestii principiare și atât de importante cum este bunăoară chiar chestia școlară, preoțimea să meargă pe alte căi decât cele hotărâte în sinoade.

M. Sibiu. Nu ne-a scăpat nici asemănarea atât de coborâtă a fraților »luminători«, cea cu »scărpinatul de toate gardurile ca și boii când vreau să se împungă«, și dacă totuși nu ne-am ocupat de ea este că am ținut să nu ne mestecăm între dobitoace. Noi o spunem cu toată sinceritatea — n'am cunoscut acest obicei al boilor, dar pentru viitor vom lua aminte, fiindcă — nu-i așa? — nu-i chiar plăcut să te iee boii în coarne.

H. Sibiu. Primind avizul Dvoastră, vă mulțumim pentru suprasolvire și vă anunțăm că inseratul îl vom publica corectat, începând cu numărul proxim.

O. Pojoga. Mulțumim pentru cele comunicate. Ocazional poate le vom utiliza.

D. Paris. Până la 1 Iul. 924 trebuie să plătiți 160 Lei.

Mijloace cu efect

VIN DE CHINA

Cu adevărat vin de Tokay, bun pentru cei slăbiți, anemici, și reconvalescenți. Face apetit, întărește nervii și curăță sângele. Are un gust escelent și e recomandat de cei mai buni medici.

Un flacon Lei 20.

Tuberculoșii

folosesc cu cel mai bun rezultat

Preparatul lui Dr. Biró

„SIROL“

Un flacon Lei 40.

Magazin principal: Farmacia Dr. Biró Cluj. Se poate avea și la toate farmaciile mai mari

Oricine ne trimite adresa corectă, poate avea în cinste — românește ori ungurește — broșura: »Cum să ne apărăm de tuberculoză?« (87) 4-12.

Concurs.

Cu terminul de 15 Ianuarie 1924 se publică concurs la **postul de cantor** la biserica gr. catolică română din Turda nouă.

Turda, la 20 Decembrie 1923.

Iosif Costin
paroh-protopop gr.-catolic.

2-2 (97)

Oficiul parohial gr. catolic. Tușin.

Nr. 110-1923.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la **edificarea bisericii gr. cat. din Tușin** (protopopiatul Cătina — județul Cojocna, plasa Șarmaș) prin aceasta se recearcă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 20,000 lei adică douăzeci mii lei, la subscrisul oficiu parohial gr. cat. cel mult **până la 15 Ianuarie 1924, ora 12, când se va ține licitația minuendă.**

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobat de Preaveneratul Consistor Mitropolitan la 28 April 1923 sub Nr. 1664 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat., între orele 8-12 și 2-4.

Tușin, la 12 Decembrie 1923.

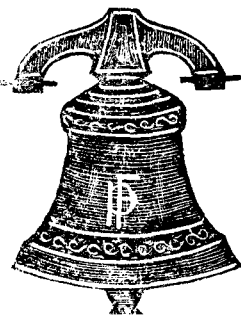
Emil Pop
paroh gr.-catolic.

Vasile Deac
curator primar.

(96) 2-3.

CLOPOTE

Și obiecte bisericesti fără bani,

**garantate
pentru 50 ani**

găsiți numai la:

**prima fabrică
de clopote din
România mare**

Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 13-52

Furnizorii Curții Regale și al sfințelor mitropolii, episcopii și biserici din România întregă.

CINGULE

de lână, roșii și negre, în orice lungime și lățime se pot avea — după modelul aflător la Librăria seminarială din Blaj — prin păr. VICTOR GERGELY din Ghimeșfațet, județul Ciuc.

(95) 2-3

Casă de vânzare

Casa din Blaj, Str. Simion Bărnuțiu nr. 109, cu intravilan de peste o jumătate jug, se vinde din mână liberă. Informații la

Redacția „Unirea“.

(90) 3-3

**Cum ne curățim sângele
și ne întărim trupul**

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o gratuit contra 1 leu în mărci postale pentru porto

Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N

Cum ne vindecăm de Reumatism și Gu.

Broșură interesantă și instructivă. Se trimite gratuit con tra mărci postale de 1 leu, pentru porto. Adresați:

Farmacia VOREL, Piatra-N

„Unirea“

Nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănu.

Abonamente se pot face oricând!

TUSA

bronchită, dureri de plămâni, dureri de piept, oftica în stadiul prim, guturaiul, astma etc. vindecă cu succes unul din preparatele următoare: CEAIUL CARPAȚILOR VOREL, BONBOANE PECTORALE VOREL în picuri și cutii, SIROPUL CARPAȚILOR VOREL, GUDRONUL VOREL.

Veți alege, după plăcere, unul din aceste specialități. Le găsiți la drog. și farm.

Dep. central: FARMACIA VOREL, Piatra Neamtz.

„PATRIA“

bancă de credit, comerț și industrie în Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecă și cont curent, primește depuneri, mijlocește plățirea cecurilor americane; are următoarele întreprinderi industriale și comerciale în Blaj:

„VULCAN“

fabrică de țiglă mare și mică și de cărămidă de tot felul, — cu întocmiri și aranjamente pentru fabricarea de obiecte ceramice.

„PLUGARUL“

depozit mare de cherestea, lemne de foc, construcțiuni și de tot felul de combustibile.

„CONSUM“

(50) 30-52.

mare prăvălie de tot felul de negoate în angro și detail, cu bogate magazii de fer, coloniale, cereale, semințe ect.

Are

Filiale în TEIUȘ și ȘARMAȘ, ambele cu mare depozite de lemne și tot felul de materiale de construcție.

ROYAL MAIL LINE □ PACIFIC LINE □ UNION CASTLE LINE

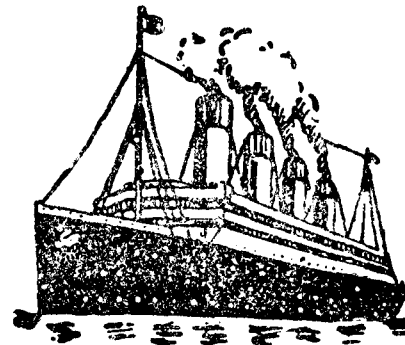
FONDATA IN ANUL 1839.

Celea mai nouă și moderne vapoare cu trei și patru elici.

CANADA și AMERICA

Vaporul „OHIO“ pleacă în Halifax Canada din Cherbourg în 7 Februar 1924.

Vaporul „Orduna“ pleacă în Halifax Canada din Hamburg Cherbourg în 29 Febr. 1924.

Călătorește comod și cu vapoare luxoase, rapide, cine merge în

Brazilia, Argentina, Uruguay, Peru, Chile, Cuba, Mexico, Africa de sud și Apusană etc. etc.

(81) 11-50

In fiecare săptămână pornesc vapoare din

Hamburg, Southampton, Liverpool, Cherbourg, La-Rochelle-Pa-Lice.

Cereți deslușiri cu încredințare pentru viza pașapoartelor sau altor formalități dela „Compania Tranzit“ București, Calea Griviței 153. Sucursala Timișoara, Hotel Coroana. Bani trimiși din America, Canada și Argentina și aveți în timp de 8 zile fără nici un onorar.